

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2008. október 31.

ESZPERANTÓ NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

**Általános útmutató az
I. Olvasott szöveg értése; II. Nyelvhelyesség; III. Hallott szöveg értése
vizsgarészekhez**

1. Jó megoldásként csak a Javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
 2. Minden jó megoldás 1 pontot ér.
 3. Ha a vizsgázó egy kérdésre több választ ad, akkor sem adható pont, ha a jó válasz is köztük van.
 4. Fél pont és többletpont nem adható.
 5. A feladatok után található szürke mező szolgál a pontozásra: a helyes megoldást jelölje egyessel, a helytelenül nullával, amennyiben nincs válasz, a négyzetet hagyja üresen; írja be azt is, hogy mennyi pontot ért el összesen a vizsgázó abban a feladatban!
- Például:

1.	2.	3.	4.	5.	Max.	Elért
1	0	1		1	5	3

A példában az 1., 3. és 5. kérdésre helyes a válasz, a 2.-ra adott nem fogadható el, a 4.-re pedig nem válaszolt a vizsgázó; összesen 3 pontot ért el ebben a feladatban.

6. Az írásbeli vizsga egyes vizsgarészeiben elért pontszámok összesítésére használja a feladatlapok utolsó oldalán található táblázatot!
7. Az egyes vizsgarészekben a kérdések száma nem mindig egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért helyenként átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutató táblázatait!

I. Olvasott szöveg értése

Általános útmutató

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékeljük, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor vesszük figyelembe, ha azok a válasz megértését akadályozzák.

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 30.

Részletes útmutató

1. feladat

	V	F
1. La titolo de la dua filmo estas la Reveno de la Ĝedioj.		X
2. La kvara filmo montras pli fruajn eventojn ol la unua.	X	
3. La sesa filmo kunligas la kvaran kaj la kvinan parton.		X
4. La komputila desegnado multe evoluis inter la filmtriopoj.	X	
5. En la unuaj filmoj rolis ĉefe maŝinoj.		X
6. En la filmoj estas multe da humoro kaj fantazio, sed mankas romantiko.		X
7. La Galaksia Parlamento similas al Unuiĝintaj Nacioj.	X	
8. Aliaj scenoj memorigas nin pri la antikvaj grekoj.		X
9. La grupo de Ĝedioj similas al mezepokaj kavaliroj.	X	
10. Kelkaj rolantoj ŝanĝiĝas de bona al malbona.	X	
11. Pro la multaj sangaj bataloj la filmo ne estas proponata por infanoj.		X

2. feladat

12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
c	b	a	b	c	a	b	a	c	b

3. feladat

22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.
F	A	E	H	J	B (C)	C	G	D

II. Nyelvhelyesség**Általános útmutató**

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 36.

A dolgozatpontok vizsgapontokká való átalakítása az alábbi táblázat szerint történik:

dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont
36	30	24	20	12	10
35	30	23	20	11	10
34	29	22	19	10	9
33	28	21	18	9	8
32	27	20	17	8	7
31	26	19	16	7	6
30	25	18	15	6	5
29	25	17	15	5	5
28	24	16	14	4	4
27	23	15	13	3	3
26	22	14	12	2	2
25	21	13	11	1	1

Részletes útmutató**1. feladat**

1. oj
2. aj
3. on
4. ojn
5. on
6. i
7. o

2. feladat

8. de
9. kiu
10. sin
11. tie
12. kion
13. Ĉu
14. Ili (Ĉiu, ĉiuj k.s.)
15. kolorigita (pentrita, farbata k.s)
16. estas
17. fine (kiam k.s.)
18. ke
19. iom (multe k.s)
20. (ĉar, ja k.s.) ĝi

3. feladat

21. proksimume
22. fotistoj
23. larĝiĝas
24. videblas (vidiĝas)
25. rapidega
26. lumintensiĝo
27. mallarĝiĝi
28. forigi
27. mallarĝiĝas
24. nevideblaj
29. bildiĝas

4. feladat

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.
G	B	C	A	H	F (G)	E

III. Hallott szöveg értése**Általános útmutató**

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékeljük, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor vesszük figyelembe, ha azok a válasz megértését akadályozzák.

Helyesírási és nyelvhelyességi hibáért nem vonunk le pontot.

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 20.

A dolgozatpontok vizsgapontokká való átalakítása az alábbi táblázat szerint történik:

dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont
20	30	13	19	6	6
19	29	12	17	5	5
18	28	11	15	4	4
17	27	10	13	3	3
16	25	9	11	2	2
15	23	8	9	1	1
14	21	7	7		

Részletes útmutató**1. feladat**

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
c	b	d	a	c	c	d	b	b	a

Az elhangzott szöveg:

Vikipedio estas projekto por la konstruo de libera interreta enciklopedio en multaj lingvoj. Ĉiu povas kontribui per sia scio. *Wiki* devenas el la Havaja vorto *wikiwiki* kiu signifas rapida. Vikio estas nova teknologio, do ĝi ne estas ankoraŭ en vortaroj.

Jen unua provo krei veran esperanto-enciklopedion dank' al la reto! Helpu nin verkante kaj redaktante artikolojn. Ekde novembro 2001 tiel estiĝis 90 988 artikoloj en la esperantlingva versio.

La Esperanto-vikipedio estis la kvara plej granda Vikipedio de majo 2002 ĝis januaro 2003. Ĝi poste restis la sesa post la angla, la germana, la franca, la pola kaj la sveda.

Se vi vidas plibonigendan artikolon (tio estas ĉiuj, ĉu ne), vi bonvenas klaki „Redaktu la paĝon” kaj tiam la teksto aperos kaj vi povos korekti la enhavon, lingvaĵojn aŭ simple verki novan alineon. Ĉiuj kiuj laboras en la Vikipedio aŭ interesiĝas pri ĝi, influos ĝian evoluon.

Oni foje timas, ke stultulo povus redakti la zorge verkitan artikolon, kaj enmeti en ĝin stultaĵojn, sed la sistemo konservas ĉiun redakton, do se artikolo fuŝiĝas, eblas reveni al iamaj versioj de ĝi.

Se vi komencis lerni Esperanton nur antaŭ kelkaj semajnoj, ni proponas al vi, ke anstataŭ verki artikolojn unue plibonigu vian lingvoscion. Se vi decidis dediĉi en la proksima estonto pli da energio al lingvolernado ol al redaktado de artikoloj, jen gratulinda ideo! Ĉu vi jam ellernis la bazajn gramatikaĵojn? Bonege; nun legado de esperantlingvaj libroj ege helpas al vi akiri bonan stilon. Kaj ne hezitu montri viajn novajn kapablojn en la Vikipedio!

Se vi havas intereseĝan temon, pri kiu vi povus kontribui multajn interesajn faktojn, sed vi ne sufiĉe scipovas Esperanton por verki en ĝi, vi rajtas verki en via propra lingvo, sed alilingvajn tekstojn ne enmetu en artikolon de Esperanta Vikipedio. Se vi faros tiel, ne surpriziĝu se iu

forviŝos ĝin. Prefere vi metu vian tekston aŭ en la diskutpaĝon aŭ en la Vikipedion de via propra lingvo, se ĝi ekzistas; tiujn fontojn aliaj vikipediistoj povos konsulti verkante la Esperantan version de la artikolo.

Se via Esperanto estas mezkvalita, kaj vi timas fari tro da eraroj, ne hezitu verki, sed eble aldonu rimarkigon pri la lingvaĵo, petante, ke iu korektu ĝin. Estus domaĝe, se verkus nur tiuj, kiuj taksas sian scipovon tre altnivela. Se vi atentigos pri eblaj lingvaĵaj problemoj, ne mankas volontuloj, kiuj povos ripari ilin.

Se vi trovis artikolon, kies teksto enhavas lingvajn fuŝaĵojn, simple korektu ilin! Kolero ne plibonigas ion (precipe ne vian bonfarton). Pripensu, ke Vikipedio donas al vi bonajn okazojn lerni toleremon. La eraroj ne ekestis pro malico. Kelkaj freŝbakitaj lingvolernantoj estas tre feliĉaj, se ili sukcesis „eternigi sin” en la reto per kelkaj propraj vortoj.

Ĉiuj, inkluzive de ĉiu leganto, povas redakti ĉiun artikolon, korekti lingvajn erarojn, pligrandigi artikolojn, skribeti, aŭ skribegi. Ĉiu povas kontribui libere, ĉar Vikipedio estas komunuma projekto, ne finita verko, kaj ĝi senĉese ŝanĝiĝas.

(*Laŭ vikipedio 2007-11-11, 14.34*)

2. feladat

2000	nombro de <u>interpretistoj</u> en Bruselo	11.
10	aniĝontaj <u>ŝtatoj / landoj</u> (al Eŭropa Unio)	12.
2004	jaro de la <u>aniĝo de novaj ŝtatoj / intervjuo</u>	13.
3	tipo de <u>kunsidoj / kampoj</u> en la Eŭropa Parlamento	14.
12:30	komenciĝas (<u>duhora</u>) <u>paŭzo</u> por interpretistoj	15.
19:00	finiĝas la laboro de la <u>taga</u> teamo	16.
450	nombro de interpretistoj ĉe <u>EU / Eŭropa Unio</u> (por ĉiuj <u>lingvoj</u>)	17.
1000	nombro de (<u>kromaj</u>) <u>sendependaj</u> interpretistoj, kiujn EU kontraktas ĉiusemajne	18.
tri	nombro de interpretistoj en unu ĉelo, se temas pri interpretado <u>el pli ol 6 lingvoj</u>	19.
30	<u>laborjaroj / jaroj da / de profesia sperto</u> de s-ro <i>Doempke</i>	20.

Az elhangzott szöveg:

Sen ili Bruselo rapide pereus en babilona lingvo-tempesto: 2000 interpretistoj zorgas por kiel plej eble senbara komunikado en la centro de plurlingva Eŭropo. Marko Naoki Lins parolis (ĵus antaŭ la aniĝo de 10 pliaj ŝtatoj al Eŭropa Unio, en 2004) kun Burckhard Doempke, kiu laboras kiel sendependa konferenc-interpretisto en Bruselo.

S-ro Doempke, kiel aspektas normala labortago de interpretisto?

Dependas de tio, kio estas en la tagordo. En la Eŭropa Parlamento, ekzemple, ekzistas tri ĉefaj kampoj: unue la komisionaj kunsidoj, due la frakciaj kunsidoj kaj fine la plenkunsidoj – en diversaj semajnoj. Krome okazas gazetaraj konferencoj, vizitgrupoj kaj multo pli ...

Kiom longe interpretisto povas labori dum unu tago?

En la parlamento tio estas ekster la plenkunsidaj semajnoj strikte reguligita. Oni komencas je la 9:00, sekvas je la 12:30 duhora paŭzo. Posttagmeze oni laboras inter la 14:30 kaj 18:30, foje-foje ankaŭ iom pli longe, sed je la 19:00 estas fino. Se komisiono deziras labori pli longe, ĝi devas antaŭe mendi novan interpretistan teamon, kiu anstataŭas la tagan teamon.

Kiom da interpretistoj laboras en Bruselo?

Neniu povas tion ekzakte diri. Certe ekzistas en Bruselo pli da interpretistoj por ĉiu kvadratmetro, ol ie aliloke en la mondo. Parto de la interpretistoj ĉe la institucioj de Eŭropa Unio aŭ Nord-Atlantika Traktat-Organizaĵo estas dungita. Mi pensas, ke temas nuntempe ĉe EU pri ĉirkaŭ 450 por ĉiuj lingvoj. Tiu cifero kreskos post la plilarĝigo. Samtempe EU, kiu estas tutmonde la plej granda dunganto por interpretistoj, kontraktas ĉiusemajne kun ĝis 1000 kromaj sendependaj interpretistoj. Aldone konsiderindas multaj aliaj sendependaj interpretistoj, kiuj laboras nur por privataj klientoj.

Kiom da interpretistoj sidas en unu interpretista ĉelo?

Minimumo estas du. Ekde interpretado el pli ol ses lingvoj estas tri. La baza regulo estas, ke oni interpretas en sian gepatran lingvon. Mi laboras el la nederlanda, franca kaj angla en la germanan, kaj min anstataŭas kolego post ĉirkaŭ duona horo.

Ĉu post 30 jaroj da profesia sperto ankoraŭ okazas streĉmomentoj?

Jes. Ĉiun tagon estas streĉmomento. Mi sentas streĉon, kiam mi venas en ĉelon, sidiĝas kaj rigardas miajn dokumentojn. Mi trankviliĝas, kiam la laboro komenciĝas. Kiel ĉe aktoro, kiu malgraŭ multjara sursceneja sperto ĉiun fojon spertas kulistimon. Eĉ ne bonus, se oni ne plu sentus streĉon, ĉar tiam oni ne plu tiel serioze rigardus sian laboron.

(*Laŭ Monato majo 2004.*)

IV. Íráskészség

Általános útmutató

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát e szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A javítás alapelvei

1. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.
2. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó kevesebbet vagy többet írt a megadott szöveghossznál.
4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
5. Az értékelési szempontok és értékelési skálák szerint megítélt pontszámot a válaszlapok után található táblázatba kell beírni, valamint azt is, hogy az adott feladatban mennyi pontot ért el a vizsgázó.
6. A javító tanár szöveges értékeléssel is kiegészítheti a pontozásos értékelést.
7. A vizsgarészben elért pontszámok összesítésére használja a feladatlap utolsó oldalán található táblázatot!

1. feladat

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Szövegalkotás	3 pont
Formai jegyek és hangnem	2 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség és íráskép	5 pont
Összesen	20 pont

1. Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és szöveghossz* értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
2. Mivel a két feladat aránya az értékelésben 1/3-2/3, az első feladat pontszámát felezni kell, azaz 10 vizsgapont szerezhető. Amennyiben a pontszám felezése után kapott összeg fél pontra végződik, felfele kell kerekíteni.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó:

- hány irányító szempontra tér ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célokat,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó más anyanyelvű olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy tizenkettedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag tartalmi információi is irányadóak lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. Amennyiben azonban a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón a segédanyagban megjelenő összes információ.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont nem megfelelő. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontoknál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség!

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy:

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom és szöveghossz* szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg:

- megfelel-e a szövegfajtaival szemben támasztott formai követelményeknek (pl. levél esetén helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást),
- hangneme és stílusa megfelel-e a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy:

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontnál.

Amennyiben például a vizsgázó helytelen előljárót használ, ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezőmód* szempontnál lehet értékelni. Ha azonban egyáltalán nem használ vonzatot, ezt a hibát csak a *Nyelvhelyesség* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Nyelvhelyesség és íráskép

E szemponton belül azt értékeljük, hogy:

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondat szerkesztés),
- írásképe áttekinthető-e, jól olvasható-e a szöveg.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést.

Javítási jelrendszer

A hibákat a lap jobb oldalán található sávokban kell jelölni a következők szerint:

1. oszlop:

Tartalom és szöveg hossz

Bekarikázott számokkal jelöljük a teljesen kifejtett irányítási szempontokat. Mínuszjel követi a csak részben kifejtett szempontot. A szavak számát írjuk az 1. oszlop fölé!

Szövegalkotás

T = helytelen tagolás

K = kohéziós hiba

Formai jegyek és hangnem

F = hiányzó formai jegy

bekarikázott F = meglévő formai jegy

Hn = nem megfelelő hangnem

2. oszlop:

Szókincs, kifejezőmód

L = lexikai hiba

LÉ = értelemzavaró lexikai hiba

Kif = kifejezőmódbeli hiba

3. oszlop

Nyelvhelyesség (mondattan, alaktan, helyesírás) és íráskép

Ny = nyelvtani hiba

NyÉ = értelemzavaró nyelvtani hiba

H = helyesírási hiba

O = olvashatatlan szövegrész

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba

hullámos vonal = lexikai, kifejezőmódbeli hiba

hiányjel = hiányzik egy szó

nyíl = szórendi hiba

aláhúzás; = ismétlődő hiba

Az ismétlődő hibákat, valamint az olyan hibákat, amelyeknél az adott nyelvtani struktúra ismerete nem várható el a vizsgázótól, csak a szövegben kell jelölni, a javításávkban nem.

Értékelési skála (1. feladat)

Tartalom és szövegösszesség

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A kommunikációs célokat megfelelően valósította meg. A megadott szövegösszesség keretei között maradt.	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg. Legalább 70–100 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: Egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: Legalább három irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg. 30–70 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó egy irányító szempontot sem dolgozott ki megfelelően. vagy: Háromnál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: Más témáról írt. A dolgozat terjedelme 30 szónál rövidebb.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszesség tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió.	A szöveg felépítése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszesség tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll.

Formai jegyek és hangnem

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. Néhol nem megfelelő a kifejezőmód, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a kifejezőmód, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs nagyon szegényes. A nem megfelelő kifejezőmód több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvhelyesség és íráskép

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szöveg több nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem nehezítik.	A vizsgázó csak egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található. A szöveg jelentős része nehezen olvasható illetve olvashatatlan.

2. feladat

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség és íráskép	5 pont
Összesen	20 pont

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és szöveghossz* szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése*Tartalom és szöveghossz*

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó:

- hány irányító szempontra tér ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette-e és indokolta-e véleményét,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán).

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont nem megfelelő. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontoknál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség!

A *Szövegalkotás* — *Szókincs, kifejezésmód* — *Nyelvhelyesség és íráskép* szempontok kifejtését, valamint a Javítási jelrendszert lásd az első feladatnál!

Értékelési skála (2. feladat)*Tartalom és szöveghossz*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A kommunikációs célokat megfelelően valósította meg. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét. A megadott szöveghosszúság keretei között maradt.	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg. Törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét. Legalább 140–190 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: Egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: Legalább három irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg. Nem fejtette ki véleményét, alig érvelt. 60-130 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó egy irányító szempontot sem dolgozott ki megfelelően. vagy: Háromnál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. Nem fejtette ki véleményét. vagy: Más témáról írt. A dolgozat terjedelme 60 szónál rövidebb.

Szövegalkotás

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A formai tagolás megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra. Nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. Néhol nem megfelelő a kifejezőmód, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a kifejezőmód, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő kifejezőmód több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvhelyesség és íráskép

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szöveg több nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem nehezítik.	A vizsgázó csak egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. Sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található benne. A szöveg jelentős része nehezen olvasható illetve olvashatatlan.